

Путінське бачення консервативної ортодоксальної супердержави – Упсальський університет

uu.se/en/news/archive/2022-04-06-putins-vision-of-a-conservative-orthodox-superpower

Володимир Путін і Патріарх Московський Кирило, Предстоятель РПЦ.

Дотримуючись традиційних, консервативних і православних ідеалів, на противагу «морально дрейфуючому» Заходу, і захищаючи Росію як наддержаву. Це ключові теми в тому, як Росія сприймає та захищає своє вторгнення в Україну, вважає Марія Енгстрьом, професор російської мови, яка 15 років вивчає консервативні тенденції в Росії.

«Багато консервативних мислителів у Росії ніколи не думали про пострадянську Україну як про самостійну країну. Натомість вони розглядають це як створення адміністративних кордонів Радянського Союзу, провінції чи області. Російською мовою Україну навіть називають Малоросією – «Малоросією».

Історично склалося так, що Україна та Росія були тісно переплетені протягом дуже тривалого часу з точки зору культури обох країн та їх спільної християнської православної ідентичності. Багато російських родин також мають близьких родичів в Україні. Коли країна вирішила тяжіти до Заходу, Путін і багато його співвітчизників сприйняли це як серйозну загрозу безпеці та національному самопочуттю Росії, каже Енгстрьом.

«Путін пообіцяв своєму народу, що на російській землі не буде війни. Так звана «військова спецоперація» в Україні вважається необхідною, оскільки інакше НАТО атакує Росію. Україна заявила про намір вступити до НАТО та ЄС і більше не залишатися нейтральною. У 2014 році Росія почала штурм Криму, щоб повернути цю територію, оскільки, за твердженням Кремля, НАТО планувало розмістити там військові бази. Цим аргументом Путін узаконив анексію Криму».

Ідейні мотиви

Проте вона бачить і ідеологічні мотиви вторгнення. У своєму дослідженні вона вивчала, як бачення відновлення православного царства з'явилися в інтелектуальних колах серед консервативних православних християн. Царство, яке вони собі уявляють, «русский мир» включало б Росію, Білорусь та Україну. Згідно з цією точкою зору, вторгнення в Україну є питанням не лише політики безпеки, а й рівною мірою захисту цього православного царства від морального занепаду, що походить, зокрема, від США та Заходу, які зображуються як антихристи і повинні бути утримані. в страху, пояснює вона.

«Пострадянське політичне православ'я бере свій початок із середини 90-х років, але ця ідея виникла ще на початку XIX століття в консервативних колах з уявленнями про православний імперіалізм. Після розпаду Радянського Союзу в 1991 році православ'я стало чимось на зразок квазіідеології в Росії, замінивши комунізм. Церква була заборонена в Радянському Союзі, але в 90-х роках у Росії відбулося православне відродження».

Значний вплив

Енгстрьом каже, що ця антизахідна консервативна група становить не більше 10% православних інтелектуалів у Росії. Тим не менш, вони отримали значний вплив на російську політику.

«Їхні ідеї дуже добре вписуються в популістське мислення. Після розпаду Радянського Союзу більшість у Росії перебувають у гіршому становищі. Перехід до капіталізму був швидким і фінансово руйнівним для багатьох. Путін прийшов до влади з обіцянкою відновити Росію як наддержаву. Путін не божевільний: він має план і слідує йому крок за кроком», – каже Енгстрьом.

Марія Енгстрьом є професором російської мови на кафедрі сучасних мов.

«Мотив війни – реваншистський. Він хоче повернути Україну, а не завойовувати нові території. Мета – створити православну імперію».

Але наскільки релігійний сам Путін?

«Імідж людей складається в тому, що він віруючий. Він ходить до церкви і, кажуть, має сповідника, який дає йому поради з духовних і політичних питань».

Енгстрьом вважає, що заява Путіна щодо ядерної зброї – що вона може бути використана проти будь-яких країн, які завдадуть ядерного удару по Росії – цілком відповідає ідеям політичного православ'я.

«Як бачать істинно віруючі, у Росії є два джерела захисту: православ'я і ядерна зброя. Разом вони гарантують, що ніхто не зможе перемогти Росію. Якщо хтось нападе, Росія відповість. Для чого має існувати світ, якщо немає Росії? Ось що аргументує Путін».

Аса Мальмберг